

EVOLUȚIA ȘI CLASIFICAREA LĂZILOR DE ZESTRE DE PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA (SFÂRȘITUL SEC. XIX – PRIMA JUMĂTATE A SEC. XX)

*Elena MADAN,
Universitatea Tehnică a Moldovei*

În prezentul articol se va urmări evoluția lăzilor de zestre de pe teritoriul Republicii Moldova (sf. sec. XIX – prima jum. a sec. XX), rolul influenței exterioare, a celei românești, ucrainești și rusești, care a lăsat amprenta asupra tipului de decor la aceste lăzi. De asemenea, se va urmări locul și modul de confecționare a acestora. Lăzile erau confecționate de meșterii locali (mazili, ruptași, răzeși sau țărani simpli) sau erau procurate în târguri și orașe. Modelele de lăzi de factură tâmplărească sau dulgherească diferă după modul de îmbinare și decorare, fiecare în felul său prezentând un artistism aparte. Tehnicile de decorare a lăzilor prin crestare, pictare, ferecare sau îmbinarea mixtă contribuiau la obținerea unor efecte artistice deosebite. Proporționarea elementelor în dispunerea ornamentelor se subordonează, în mare măsură, principiului de construcție, fiecare element constituind un câmp ornamental deosebit. De regulă, se poate observa aplicarea simetrică a ornamentului. Majoritatea lăzilor au două sau trei registre proporționale între ele. Semantica lăzilor de zestre în cadrul ceremoniei de nuntă a adus la creșterea valorii lor artistice, având locul cel mai de cinste în casele țărănești, și anume cel de la capul patului, sau la capul patului/laviței. Cercetarea pe teren pe întreg teritoriul Republicii Moldova (în mai mult de 70 de muzee, și în gospodăriile sătești, în câte 2-3 localități din fiecare raion al țării), raportată atât la datele istorice, cât și la literatura de specialitate a permis o clasificare a lăzilor și datarea lor în evoluția istorică. Această clasificare ne permite să valorificăm și să promovăm patrimoniul nostru cultural.